

Data publikacji: (13-19.10.2020r.)

Roślina: (Rzepak ozimy)

Stan uprawy dla miejscowości: Wieża

Uprawy rzepaku są w fazie rozwoju liści (BBCH 14-16) w zależności od terminu siewu. Większość rzepaku jest utrzymywana w dobrej kondycji.

W ostatnim tygodniu średnia dobową temperatura powietrza wynosiła, od 5,6⁰C do 8,3⁰C. Wilgotność względna powietrza mieściła się w przedziale od 82% do 96%. Opady dobowe deszczu mieściły się w przedziale od 0,5 do 50,4 mm, prędkość wiatru od 1,4 do 4,9 m/s.

Zagrożenia: Pchełka rzepakowa

Pchełka rzepakowa może powodować znaczne szkody, jej wzmożonemu występowaniu sprzyja łagodna jesień i zima. Dorosłe osobniki żerują na blaszce liściowej i wygryzają niewielkie otwory. W przypadku znacznej liczby pasożytujących owadów może dojść do ograniczenia powierzchni asymilacyjnej i utrudnień w procesie fotosyntezy.

Największym niebezpieczeństwem dla rzepaku jest jesienne żerowanie larw w wierzchołkowej części rośliny, ponieważ wygryzają one i drążą korytarze w głównych nerwach liści, ogonkach i pędach.

Zalecenia:

Zmniejszeniu występowania pchełki sprzyja prawidłowa agrotechnika, izolacja przestrzenna od innych roślin kapustowatych, wczesny wysiew nasion zrównoważone nawożenie oraz chemiczna zaprawa nasion, która jednakże chroni rzepak tylko w przypadku niskiej liczebności pchełki. Dodatkowo późną jesienią, od wschodów rzepaku ozimego, należy prowadzić systematyczną obserwację wzrokową. W celu stwierdzenia występowania oraz oceny liczebności chrząszczy początkowo analizuje się 1 m b. rzędu roślin rosnących w 10 różnych punktach pola. W późniejszym monitorowaniu uprawy można zastosować czerpakowanie lub żółte naczynia. W okresie wschodów rzepaku wartością progową do zwalczania pchełki rzepakowej są 3 chrząszcze na 1 m b. rzędu roślin.

Pchełka rzepakowa wrażliwa jest na dwie substancje czynne: deltametrynę i lambda-cyhalotrynę. Zwalczanie chemiczne należy zastosować po pierwszych objawach przekroczenia progu ekonomicznej szkodliwości.

Zagrożenia: Ślimaki

Są już pierwsze sygnały o pojawach ślimaków na plantacjach rzepaku ozimego. Najbardziej wrażliwe na uszkodzenia są rośliny w fazie kielkowania oraz wschodów. Młode siewki mogą być zjadane w całości przez co dochodzi do redukcji obsady. W liściach właściwych ślimaki wygryzają otwory, czasem powodując gołozery. Starsze rośliny są mniej atrakcyjne dla ślimaków przez co ich żer staje się także mniej szkodliwy dla kondycji roślin.

Zalecenia:

Dla celów monitoringu stosuje się pułapki do odłowu ślimaków, które sprawdza się kilka razy w tygodniu. Częściej polega się na wizualnych objawach uszkodzeń. Próg ekonomicznej szkodliwości bezpośrednio po siewie oraz w okresie wschodów to 2-3 ślimaki średnio na pułapkę lub zniszczenie 5 proc. roślin, a w fazie 1-4 liści i w fazach późniejszych - próg to 4 lub więcej ślimaków średnio na pułapkę lub zniszczenie 10 proc. roślin w stopniu silnym lub bardzo silnym.

Ze względu na wzmożoną aktywność ślimaków najlepiej zabiegi wykonywać w godzinach popołudniowych lub wieczornych. Warto dobrze lustrować plantacje, bo często problem dotyczy tylko fragmentu pola, na którym wówczas wskazane jest zastosowanie zabiegów ochronnych. Do walki ze ślimakami wykorzystuje się moluskocydy.

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

Zgodnie z ustawą o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r.:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,
- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata.

Roślina: (Pszenica ozima)

Stan uprawy dla miejscowości: Wieża

Uprawy pszenicy są w fazie rozwoju (BBCH 11-13) w zależności od terminu siewu. W ostatnim tygodniu średnia dobowa temperatura powietrza wynosiła, od 5,6⁰C do 8,3⁰C. Wilgotność względna powietrza mieściła się w przedziale od 82% do 96%. Opady dobowe deszczu mieściły się w przedziale od 0,5 do 50,4 mm, prędkość wiatru od 1,4 do 4,9 m/s.

Należy obserwować pole pod kątem:

- Chorób siewek i liści, którym objawem może być żółknięcie, plamistość, więdnienie roślin;
- Uszkodzenia roślin przez szkodniki, np. ślimaki, łokasia garbatka, larw leni, drutowce, pędraki czy rolnice.

Zagrożenia: Łokas garbatek

Szkody powodują zarówno larwy, jak i postacie dorosłe łokasia garbatka. Oba stadia zerują wieczorem i o zmroku, trudno je wówczas zauważyć bez zaopatrzenia się w źródło światła. W ciągu dnia larwy ukrywają się w tunelach drążonych w ziemi a chrząszcze w ściółce, pod kamieniami lub bryłami ziemi. Rzadziej zerujące chrząszcze można obserwować w ciągu dnia.

Zalecenia:

Ryzyko wystąpienia szkód spowodowanych masowym wystąpieniem łokasia garbatka, ograniczają zabiegi uprawowe i zmianowanie. Zaleca się też niszczenie chwastów jednoliściennych które, podobnie jak zboża, stanowią bazę pokarmową dla łokasia garbatka. Możliwie wczesna podorywka ścierniska może zniszczyć spora część larw. Nawożenie organiczne może przyczynić się do większego nasilenia wystąpienia łokasia garbatka. Zmniejsza ono zwartość gleby, co ułatwia larwom drążenie norek.

Próg ekonomicznej szkodliwości

Zboża ozime: jesienią po wschodach roślin 1–2larwy lub 4 uszkodzone rośliny na 1 m². W Polsce brak obecnie preparatów zarejestrowanych do zwalczania łokasia garbatka. Ograniczaniu strat powodowanych przez ten gatunek, sprzyjają zabiegi zwalczania innych szkodników.

Zagrożenia: Gryzoni polne

Na plantacjach (ścierniskach, miedzach i nieużytkach) stwierdza się wzrost liczebności gryzoni polnych

Zalecenia:

Decyzję o sposobie i terminie zwalczania gryzoni należy podjąć po przeprowadzeniu obserwacji polegających na określeniu średniej liczby czynnych nor na 1 ha plantacji. Na

wybranych 3 stanowiskach o wymiarach 10x10 metra zdeptuje się wszystkie nory; po dwóch dniach zlicza się wszystkie czynne, czyli otwarte nory, przeliczając ich ilość na 1 ha. Próg szkodliwości od 200-300 czynnych nor na 1ha.

Zagrożenia: Mączniak prawdziwy

Pierwsze objawy mączniaka pojawiają się na młodych siewkach. Najbardziej charakterystycznym objawem jest biały, kłaczkowy nalot na liściach. Silnemu porażeniu ulegają najstarsze liście będące w fazie strzelania w źdźbło. W warunkach sprzyjających rozwojowi choroby obfite, wojłokowate białe lub szarobiałe naloty (często obserwowane czarne kuleczki – chasmoecja struktura przetrwalnikowa) występują również na górnych liściach oraz kłosach. Silnie porażone liście żółkną i przedwcześnie obumierają, infekcji ulegają wszystkie nadziemne części rośliny.

Próg ekonomicznej szkodliwości

- w fazie krzewienia 50-70% roślin z pierwszymi objawami porażenia,
- w fazie strzelania w źdźbło 10% roślin z pierwszymi objawami porażenia,
- w fazie kłoszenia pierwsze objawy porażenia na liściu podflagowym, flagowym lub na kłosie

Zalecenia:

W ochronie zbóż przed mączniakiem wykorzystuje się metody zmierzające do ograniczenia źródła infekcji pierwotnych, w tym celu należy:

- wykonać terminową orkę i podorywkę (zabiegi te niszczą resztki poźniwne);
- unikać zbyt gęstego siewu;
- stosować racjonalne nawożenie azotem, potasem i fosforem;
- wprowadzić do uprawy odmiany odporne lub tolerancyjne na porażenie;
- unikać sąsiedztwa zbóż ozimych z jarymi.

Po zaobserwowaniu pierwszych objawów choroby należy wykonać zabieg chemiczny na rośliny. Przykładowymi substancjami aktywnymi stosowanymi to grupy triazoli, morfoliny, imidazoli.

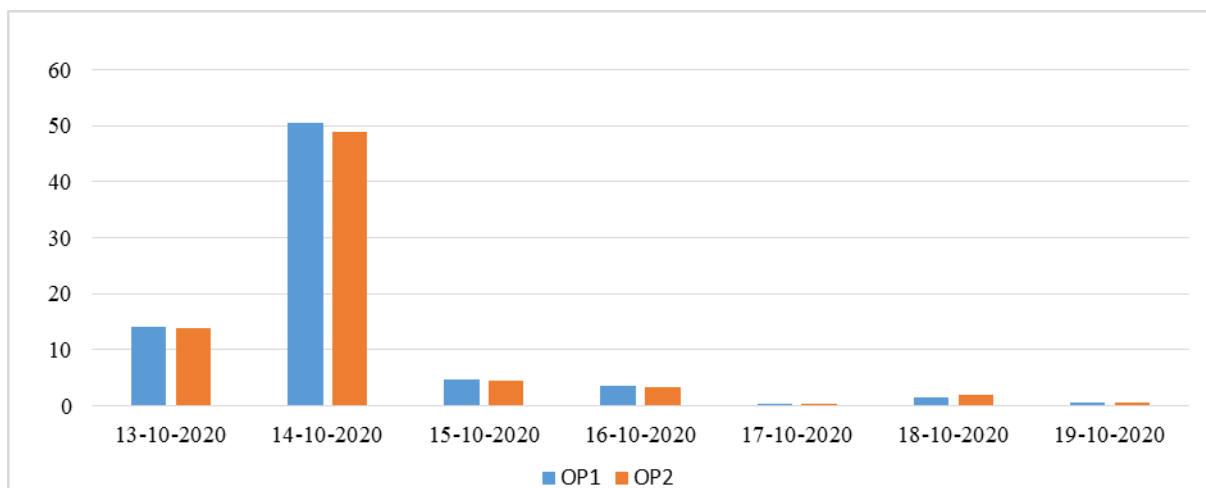
Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

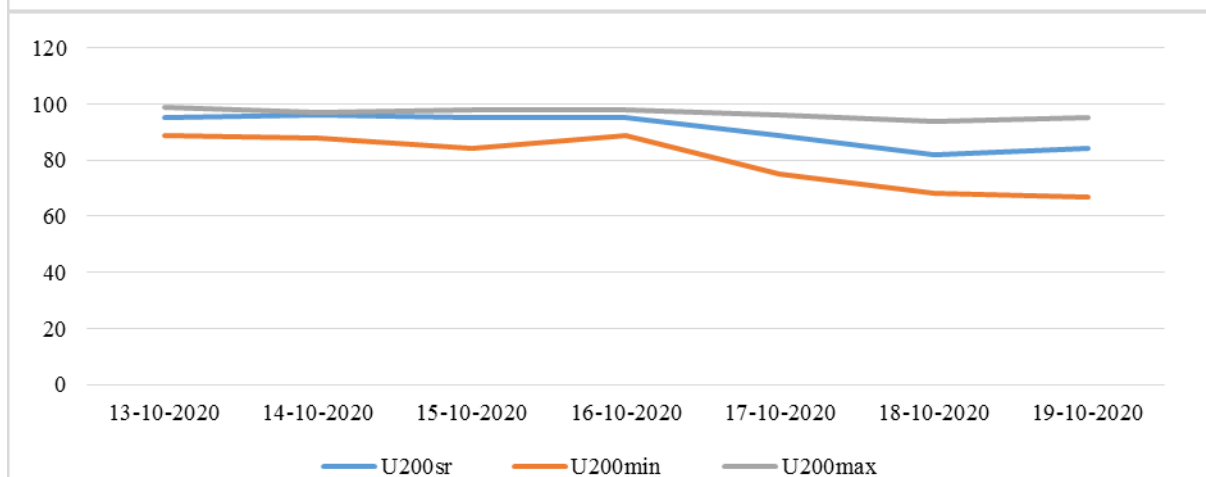
Zgodnie z ustawą o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r.:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,
- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.

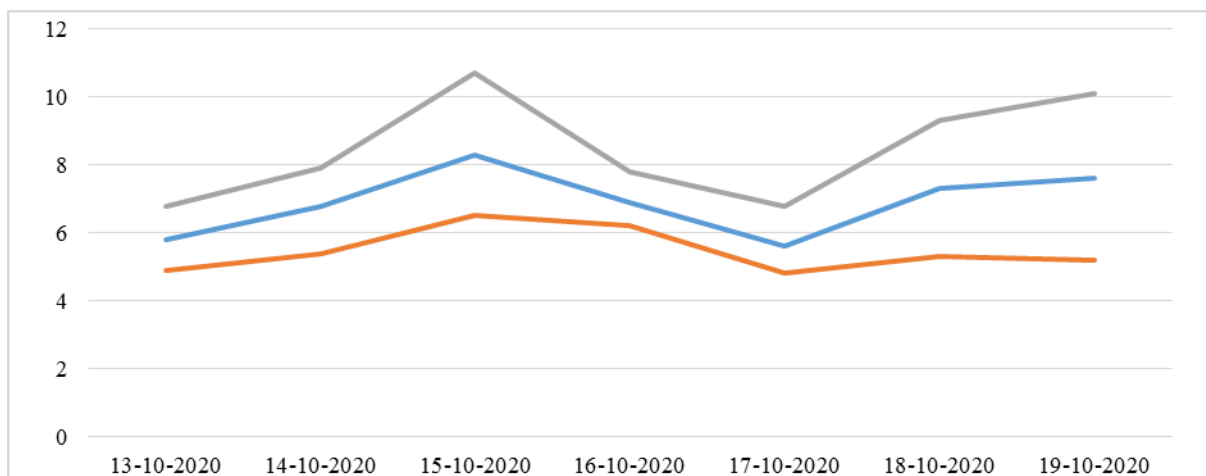
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata.

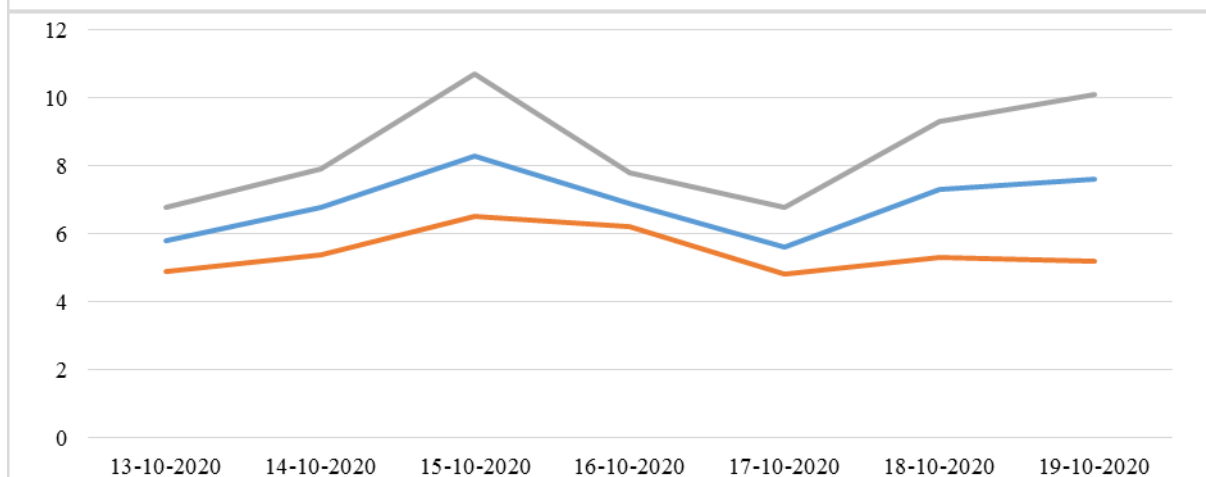
Wieża: Opady deszczu [mm]

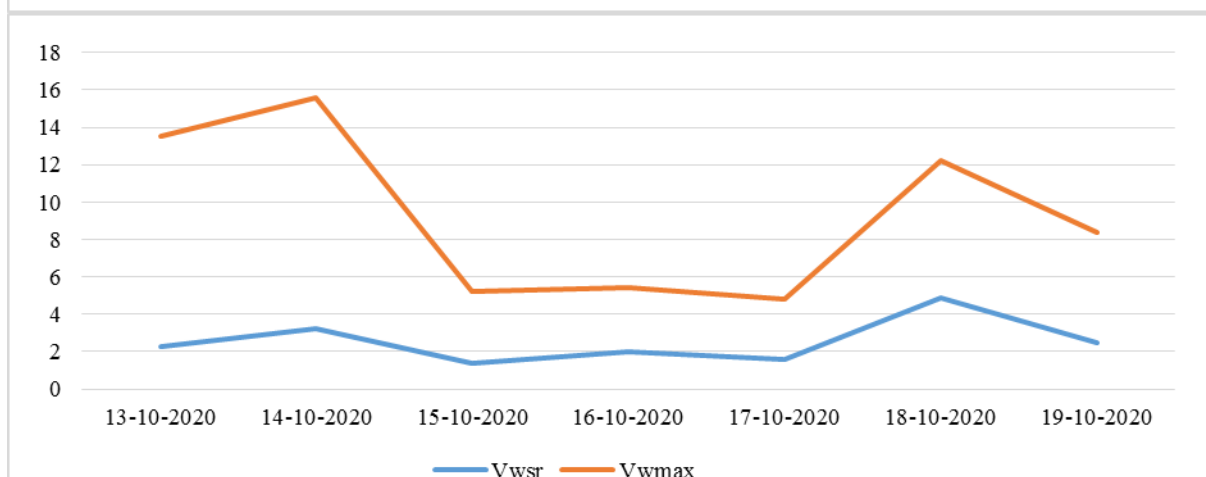
Wieża: Wilgotność względna powietrza [%]

Wieża: Temperatura powietrza [°C] T200sr T200min T200max

Wieża: Temperatura powietrza [°C] T200sr T200min T200max

Wieża: Prędkość wiatru [m/s]